

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Helyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — nll.
Vidéken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos

Felolós szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

„Ha a magunk szabadságát szeretjük: szeressük a mások szabadságát is. Mert, ha közönyösen nézzük mások szabadságának a tiprását: a mi szabadságunkra is rákerül a sor”, — írja a riktanos ujság mai számában Jánosi Zoltán.

Aranyigazság ez, amit most ír a tiszteltes ur. Bár mindig ezen az állásponton lett volna ő is, a munkásnép is; de volt idő, amikor örömmujongással üdvözölték a Kristó javaslatát, tajtékzó dühvel támadták a szövetkezetek ellenzékét és megbénították a kérdés homloktérbe állításával a nemzeti ellenállást. A „szemétnép” így könnyű szerrel boldogult, hiszen a néposztályok egymásra uszítása sikerült, sőt a bizalmatlanság ennek következtében oly nagy, hogy nagy idő kell hozzá, amíg a sok keserűséget elfelejtik azok, akik igaztalan és méltatlan támadásokban részesültek a munkásság részéről, holott az általános szavazati jogot csak a szövetkezett ellenzékől remélhette a munkásnép. Mégis azt marták, támadták egyre, sőt marják, támadják ma is.

De már megkezdődött a kijózanodás folyamata. Jánosi cikke is bizonyosság reá.

Valóban itt az ideje, hogy a munkásnép szeméről is lehulljon a hályog. A szabadságaink, jogaink közösek voltak eddig is, a szavazati jog kivételével. A saját

szabadság előnyeit a munkásság is úgy élvezte, mint a polgárság. A gyülekezési joggal a munkásság élt leginkább, nem pedig a mágnások. Az esküdtszéki intézmény hasznát közös mindnyájan láttuk.

Ha lassankint ráteszi a hatalom mind ezen népjogokra (ezek még az általános szavazati jognál is fontosabbak ma!) a kezét, mit ér akkor a Kristó ígérete? Hiszen ha a nemzetet leveri az önkény, megsemmisítette a munkásságot is.

Ki fogja érezni leghamarabb a „nyomor és szenvedés” beköszöntését? Nem az ezer holdasok, hanem a munkásság. Mért nem áll hát a munkásnép, a nemzet mellé?

Hogy mire számíthatunk, mutatja az is, ami az „Arad és Vidéke” című lapírtásunkkal történt a minap. A késő éjjeli órákban, kezükben vizsgálóbírói végzéssel megjelentek a szerkesztőségben az ügyészség emberei, élükön az éjjeli ügyésszel, aki gaz besugás alapján követelte, hogy az összes kéziratokat boesássák rendelkezésére. A szerkesztőség tagjai tiltakoztak a hallatlan brutalitás ellen, mire beszólitottak négy fegyveres rendőrt s a korrektori asztalról erőszakkal vették el a kéziratokat, melyeket az éjjeli ügyész rendre átolvasván, azokból a neki nem tetsző írásokat halomszámra lefoglalta. A szerkesztőségből a zsarnokság emberei a nyomdába mentek s követelték a már kiszedett hasárok felmutatását.

Itt szintén a leginkarnatusabb erőszakhoz folyamodtak. A nyomdászemélyet vezetője Knizse Imre kötelelességszerűleg kijelentette, hogy az ólomhasákokat csakis a szerkesztőség tagjainak tartozik megmutatni s ezért a felhívásnak nem tesz eleget. Az éjjeli ügyész parancsa folytán erre házmotózt tartottak s az összes hasákokat összehordták és az elkobzott kéziratok szedéseit sorra összedobták. A tördelő az éjjeli ügyész munkája közben kuruc nótát kezdett énekelni s példáját követte a nyomdászemélyzet is. Ezért a tördelőt letartóztatták.

No de lesz még ez rosszabbul is, s ha majd az erőszak tombolni fog az eltiprott jogon, akkor jusson eszébe a munkásságnak, hogy a hatalom sohasem vetemedhetett volna ennyire az ő támogatása nélkül. A büszke tölgyerdőt se döntene ki soha a fejsze, ha az erdő maga nem adna a fejszének nyelet. Az önkényuralom fejszéjének a félrevezetett munkásnép adta a nyelet.

Kinos kétség.

Kinos kétség között van az ország. Mindenki aggódva kérdi, hogy csakugyan elhalasztják-e a választásokat, vagy pedig ez is csak taktika, a nemzeti ellenállás leszerelésére való eszköz.

Azonban — ha csak az utolsó pillanatban nem következik be valami

Bűnhődés.

Irta: **Makoldy Margit.**

— Egy szomorú embert ismertem, — így kezdi elbeszélését egy férfi. — Az a szomorú ember elfelejtett mosolyogni is. Régen volt az, amikor ő még derűt érzett a lelkében. Az se tartott sokáig. Elborult az ő lelkében is a napfény. Hiszen az életnek, a kötelekségeknek olyan komor a fátyola, mely fölöttünk lebeg állandóan.

A barátom dr. Dombéry Károly volt, nyugalmazott táblabíró. Rang, pénz, tisztesség vette körül és ő úgy érezte, hogy a világon a legárvaabb, a legelhagyatottabb lény. Be nem kárpótolja a szívek életét semmi a földön! Ha nincs, akit szeresünk, ha nincs, aki szeressen: céltalan az élet. Ez az érzés nehezült a szomorú férfi lelkére. Ez vitte el ajkáról a mosolyt, szeméből a fényt, lelkéből a derűt. Mindig olyan volt, mint egy alvajáró. Alig vett észre valamit a körülötte létező világból. Most is ott ült a tornácban és nézte-nézte a csillagokat. A csendet magakartam törni, hát közbeszóltam:

— Gyönyörű este van.

Rám se hallgatott, csak beszélni kezdett, mintha csak hangosan gondolkozna.

— Bál volt. Ott ismertem meg. Fiatalok voltunk ő is, én is. Folyton együtt tán-

coltunk. Hiszen szerettük egymást. Szünóra alatt népdalokat játszott a cigány. Azt is, amelyet sohasem felejték el:

„Házunk fölött csupán csak egy csillag van...”

Egyszerre néztünk össze és önkénytelenül tapadt tekintetünk arra a kacagó csillagra, mely a felső ablakon át beragyogott. Az lett a kedvenc csillagunk. Közös volt az, mint minden vágyunk, érzékünk, célunk. Egymásnak éltünk és egymásért.

Mikor legszebben ragyogott a csillagunk, akkor futott le.

Az apánk egy kórhely, kártyás, könnyelmű férfi volt, az anyám egy könyező, busuló szomorú asszony, aki bennem talált kárpótlást mindenért. En is úgy szerettem őt, mint gyermek csak szeretheti anyját. Mindent megtettem érte.

Jött egy nagy, lélekölő próba, hol két szeretet, két érzés viaskodott.

Az édesanyám azt kívánta, hogy azt a leányt hagyjam el. Olyan beteges állhatatossággal könyörgött hozzám, hogy ha megölni nem akartam őt: le kellett mondanom fiatal szívem első szerelméről.

Irtózatos volt a helyzetem. Tudtam, hogy a leány is szenved, könnyíteni akartam szívén, hadd felejtsem el. Talán ha nem tart érdemesnek a szerelmére: s elfelejt. Hídeg voltam hozzá és ahol tehettem, mel-

lőztem. Nem tudom, szegény mit érzett, mit szenved. Megszűnt köztünk minden ősz székötletés.

Egyszer azt hallottam, hogy férjhez megy. Igaz volt. Miért beszéljek akkori szomorúságomról, mikor elveszni láttam mindent. Telt, mult az idő. Az én életem is úgy fordult, hogy megházasodtam. Egy gazdag gyáros leányát vettem feleségül. Betelt az édesanyám vágya. Gazdag voltam. Egy napon azonban rémes hír verte föl a várost. A feleségem öngyilkos lett. Ő se szeretett engem. Megírta a levelében. Mindenkit fölvert ez a tragédia csak az én lelkem nem érzett semmit. Fölbomlott egy rossz üzlet — vége!

Egyedül maradtam. Halálba üttem egy asszonyt, akit kényszer kötött hozzám. Még halt az édesanyja, akiért eladtam a boldogságomat. Másé volt az egyetlen nő, kit zárkóztott lelkem szeretni tudott. Elmúlt minden... egyedül vagyok. De ezek a csillagos nyári éjek nem hagynak nyugodni. Tépi, kinozza a lelkemet a mult. Fáj minden emléke. De ha ezt a könyező nagy csillagot nézem, — mintha megnyugodna a lelkem. Ilyen szomorú öregember lettem én.

Hallgattam Mit lehet erre felelni? Olyan mindennapi történet és olyan szomorú ennek a melegsívű embernek nagy árvasága

**A LEGDIVATOSABB,
A LEGTARTOSABB,
ÉS A LEGOLCSÓBB,**

Tavaszi

**FÉRFI ÉS
GYERMEK**

Ruhát

csak a

GERŐ

ruha nagyáruházában lehet legjobban vásárolni.

Debrecen, Piacz-utca 61 sz. alatt, az ujonnan épült III. emeletes Fischer-palotában Szent-Anna-utczával szemben. 105—13

váratlan fordulat — most már bizonyosra lehet venni, hogy a törvényes időben nem írják ki a választásokat, hogy tehát értéktelen papirosrongynak bizonyul az a törvény is, melyet alkotmányunk legsarkalatosabb biztosítékának hittünk. Az országgyűlés feloszlatásától számított három hónapon belül, — vagyis legkésőbb május 19-éig — kellene a koronának összehívni az új országgyűlést. És hogy ez lehetséges legyen, — ugyancsak a törvény szerint, — legkésőbb április 9-én kellene kiírni az új választásokat.

Ma azonban már bizonyos, hogy a választásokat nem fogják kiírni április 9-ikéig s így bizonyos az is, hogy május 19-ikéig nem fog összeülni az új Ház. Befejezett tény tehát, hogy lábbal tiporják egyik legvilágosabb törvényünket, az 1848. évi IV. törvénycikket, mely a feloszlatott országgyűlésnek három hónapon belül való újra összehívását kétségbevonhatatlanul elrendeli. — Törvény rendeli ezt, királyi hitlevél biztosítja a törvény megtartását és ime . . . Igazán mellékes, hogy milyen megokolást sütnék ki majd ehhez a nyílt törvénytöréshez!

Nincs ebben az országban oly naiv gyermek, aki ne tudná miért tér le tudatosan a törvény alapjáról a hatalom s miért nem írja ki majd a választásokat. Azért mert jól látja, hogy csufos kudarc érné. Ezt félhivatalosan úgy írják körül, hogy „a nemzet most el van kábulva és elfogult bírótól bajos igazságoz ítéletet várni.“ Nos ez az „elfogultság“ nem is fog elmúlni. Hiába spekulálnak arra, hogy a nemzet belefárad majd a küzdelembe s beletörődik leigázásába.

Nem fogunk elcsüggedni, nem fogunk beletörödni a rabsorsba. Századok rabsága se tudta kiölni nemzetből a szabadság érzését. Nemzedékek tür-

tek és vártak, de meg nem hódoltak. Tünni fogunk és várni s egyszer csak el fog jönni az ítélet napja! nekünk feltámadás lesz az, nekik — végítélet. Ezért, ha valaha, úgy most áll elő a hazafias kötelesség, hogy az utolsó szó elhangzása előtt mentésük meg az uralkodót a gonosz tanácsosok cselszövéseitől. Nem volna-e okosabb elkerülni a további konfliktusokat és megkeresni az alkotmányosság vezetőfonalát újra, mielőtt azt végképen elszakítanák április 11-én! A kormány ugyanis tehetetlenül áll minden erőszakossága mellett is. Pénze elfogyott, katonát nem adhat, mert az erőszakos sorozás nagyon kétes fegyver s oly igaztalanságokba vinné a hadsereget, melyek nemcsak az általános hadkötelezettséggel nem egyeztethetők össze, de a féltett nagyhatalmi állásra is kihatnának.

Európa közepén élve s a militarizmus hamis dicsőségében fényeskedve, katonailag is abszurdum volna, hogy önkéntesekkel egészítsék ki a hadsereget, ígérjenek oly előnyöket, melyek elől a militarizmus máskor ridegen elzárkózott. De ha sikerülne is elámitani néhány száz fiatal embert a két éves szolgálat ígéretével, valószínűleg többen lesznek, kik azt mérlegetik, hogy rendszer sorozás útján esetleg a póttartalékba juthatnak s akkor csak nyolc hétig kell szolgálniuk.

Az önkéntes jelentkezőknek eddig sem állta útját a törvényhatóságok tilalma, hiszen minden kis faluban kiplakátozták, hogy a [hatósági belépő bizonyítványt helyettesíti a szülők vagy gyámok nyilatkozata és bizony nem tolongtak a kaszárnyákba még akkor sem, mikor a kiszolgált katonákat bocsátották haza, hogy maguk helyett regrutát keressenek. A hadsereg kiegészítésénél nem lehet a verbunkos világra visszatérni.

Az olyan óriási kerete*, amelyen a hadsereg, nem lehet kitölteni önkéntesekkel s ha a sorozás erőszakkal történik, bizonyos, hogy csak elkecsereedett elemeket visznek be a seregbe. Ne higgyék, hogy az erőszakkal tartott katonák lelkesedni fog a német nyelvért és erőt jelent a hadseregbe, ha ily veszedelmes utakon egészíti ki a sorokban keletkezett hiányokat. A hármasszövetségre nem lehet közömbös, ha egyik nagyhatalom hadseregét ilyen belső bajok emészti. S ha Németország tettetett jóakarattal nézi is a magyar válságot, valószínű, hogy annak katonái és politikai következményeit annak idején igyekezni fog kihasználni. A válság nagyban bizonytalanná teszi a nagyhatalmi tekintélyt. S az abszolutizmus eredménytelenségével alig erősíti meg az ingadozó tekintélyt.

Még ha sikerülne is erős rendszabályokkal az olyan amilyen „rendet“ biztosítani, az államnak alapját képező erkölcsi rendet el nem érhetik, az abszolutizmus magában hordja a halál csiráját, azt végleges kormányformának még a bécsi hatalmasságok sem hiszik. Főmarad mindig az alkotmányosság helyreállításának kötelessége s ez meggyengíti a nyers erőnek netalán elérhető sikerét.

Mi készül ?

Írta: Rátkay László.

A törvény azt mondja, hogy a magyar miniszterium székhelye Budapest. Az ügyvivőknél azonban nincs törvény. Ok, ha nekik tetszenék, akár Mesopotániában tartathatják a tanácskozásait. (Bár ott tartanak!) De csak Bécsig mozdítottak. Idegen ország, idegen fővárosa az is — nekünk; nekik azonban a közös haza szíve gyökere, következként igen jól érezték magukat benne.

Nem voltam ott a csodálatos összejövetelen és így nem is tudom történe-

Kaland.

A szép madame Chal's szalónjában érdekes urral ismerkedtem meg: Onésime Lavergne nyugalmazott kapitánnyal, akinek tökéletes eleganciájában csak egy volt az ellentét — féllábu volt. A mulábat azonban oly ügyesen tudta leplezgetni, hogy csak az ebéd végén vettem észre magam is. Később a dohányzóban aztán elmondta a szerencsétlenségének történetét.

— Szó sincs róla, — szolt nevetve — nem a harcúton vesztettem el a féllábomat. Ma már a háborúk vagy egész embert követelnek zsákmányul, vagy megkímélik teljesen. Ami engem illet, én nem is hiszek a csatátér borzalmaságában.

— Hát milyen szerencsétlenség alkalmával vesztette a lábát? kérdezte a házi asszony.

— Semmiféle szerencsétlenség alkalmával sem. Ennek egészen más a története. No majd elmondom. De előre figyelmeztetem a hölgyeket, hogy szerelmi kalanddal függ össze.

A kíváncsiság föl volt csigázva és valamennyien figyelve fordultak az elbeszélő felé. A kapitány pedig mesélni kezdett.

Tíz évvel ezelőtt Madagaszkáron táboroztam, abba a buja szépségű szigetszágban, ahol a legszebb gyümölcs, a leggyilkosabb láz és a legkészségesebb aszszony leselkedik az európaire, hogy örömet, vagy kinszenvedést szerezzen neki. Nekem mind a kettőből kijutott a részem. Egy fekete szépség nyitotta meg számomra a hit-

vési fészket, hogy néhány fényes hamisgyöngy árán madagaszkári emlékeimet egy ujabbal gyarapítsa.

Nem részletezem ennek a kalandnak a történetét; hiszen önök eleget hallottak már az efféle délszaki szerelmi történetekről. Inkább a végén kezdem, mert az én ballábam esetének tulajdonképeni jelene.

Langyos alkonyat volt, az a gyorsan beálló sötétség, amely a nap lementét nyom követi a délvídeken. A szép bajadér ott pihent előttem a szőnyegen, én pedig lustán gyönyörködtem a csodálatosan melodikus énekében, amelyvel nekem, a mindenható vendégének hízelt. A táborom kissé távol volt attól a háztól, ahol a pásztorórát töltöttem és így a bajtársaim nem is lehettek a segítségemre, amikor a végzetes pillanat bekövetkezett.

A végzetes pillanat rám tudniillik egy nesztelenül besompolygott félelmetes ellenség volt, annak a vidéknek rettenetes fenevadja — jól megtermett kigyó . . .

Sohasem feleltem azt a pillanatot, amikor kényelmes semmittevésben egyszerre meghallottam a hosszú sziszegést . . . Szszsz . . . Aki valaha hallotta e hangot, az sohasem feleli el; engem éveken át kísértett e hang álmatlan éjszakákon és a hideg verejték lepte el a homlokomat, ha évek után is rá gondoltam. A kedvesem éneke nyomban kettészakadt . . . én rémülten ugrottam föl a fektemből, amikor ez a hang megütötte a fületem. Az ajtó lecsüggő kárpitja alatt pedig bekandikált a kigyó és a maga utálatos rettenetességével.

Mintha szoborrá váltunk volna, oly megreven mozdulatlanok maradtunk, a nő és én. Valami ösztönzerű érzés sugallja az egyetlen mentő módot ily pillanatban, a mozdulatlanlanságot.

Hanem a kigyó nem távozott a kűszöbről; néhányszor halk sziszszszéssel nézett a szobába, aztán lassan megindult . . . a kerevet felé, amelyen feküdtem.

Sohasem félttem életemben semmitől. De ez a pillanat rémülettel töltötte el egész bensőmet. Merre szemmel néztem, mint kuszik mind közelebb az állat; mint csavarodik sárgás, sávos teste a szőnyegen; majd egyszerre meglapul és vár.

Lahou, a fekete nő, látszólag félelem nélkül maradt meg előbbi helyzetében; még a szempillái sem remegtek. De én . . . én nem bírtam ki soká a kínos mozdulatlanlanságot. A zsebemben ott szorongott a revolverem. Nesztelenül elővettem azt és lassan ráirányítottam az csövét a kigyó fejére . . . A következő szempillantásban eldőrdült a fegyver.

Mindaz, ami ezután történt, oly gyorsan következett, hogy a tekintetemmel nem is követhettem. Azt láttam, hogy a kigyót gerincen találta a golyó, de a sebe nem tette ártalmatlanná, hanem feldühítette; — a másik pillanatban pedig rám vetette magát. Mint a kilőtt nyíl, úgy röpült felém a nagy erejű állat . . . a harapása pedig éppen a térdemben ért. A fájdalomtól és talán még inkább a rémülettől fölkiáltottam és aztán elvesztettem az eszméletemet.

Ami ennek utána történt, azt már csak később tudtam meg.

hűséggel elmondani, hogy ki, mit véleményezett. Pedig kár, hogy nem lehetett jelen újságíró a tollával, festő az ecsetjével. Gyönyörű, fontos, magaslatos jelenet lehetett az, mikor hét magyar abban verejtékezett, hogyan kell a törvényt elcsavarni!

Kár lenne mégis tragikusan nézi a fölönulást. Tessék elhinni, ők már csak — görögtűz — voltak a befejezett darabhoz. De mi készül hát? Azt hiszem, egy pár millió sikon ott lebeg ma a kérdés. Megadom az a feleletet? Egy pár szóba foglalva röviden? Hát megadom.

— Nem készül semmi!

Az állítás kissé merész, de én nemcsak állítok, hanem mindjárt bizonyítok is.

Hogy valami készüljön, ahhoz teremő erő is kell. Hogy a politikában nagy változás készüljön, ahhoz mindig kell egy vasakaratu, erős elhatározásu, nagy tehetségű férfi, akinek tervei, céljai vannak és akinek ereje is van ahhoz, hogy mindenekezt az ő nagy gondolatai kivitelében eszközeivé legigazni tudjon. Ily hatalmas egyéniség ma, szerencsére nincsen.

Készülni tehát nem készül semmi, csak: — csinálódik! A kis emberek megmozgatják az eseményeket, az események azután nagyot löknek a kis emberekre. Ez, ami most van, nem is helyzet, csak állapot. Talán ugyis lehetne jellemezni, hogy alkonyulóban van a — józan ész, ennek következtében terjeng az esti szürkület,

Mindennek elmosódik a formája és mindennek nő az árnyéka. Nem mondom én, hogy a Goluchowski-féle kancellár epigonok és egy két udvari kegyenc koponyájában nem kóvályog az abszolutizmus gondolat. Lehet! Azonban az abszolutizmust könnyebb ki mondani, mint megcsinálni. Sokáig fenntartani pedig ma már tisztára lehetetlen. Pénz is kell hozzá tengernyi. Mert aki szolgálja, ki is akarja élni.

És lehet-e abszolutizmus ma már a modern Európa közepén? Százat teszek egy ellen fogadásra, hogy ha csak félévig tart még a mai — se bus, se hal-féle állapot, hát a nemzetközi kérdések között már ott lesz: a magyar kérdés! Nem azért, mintha Európa ő nagyságának a szive keseregne értünk, hanem mert a feje fájdul meg

Lahou csodás hősiességgel bánt el a fenevaddal; a falon lógó handszárral reásujtva, ártalmatlanná tette. De ezzel még nem végezte be a feladatát. Engem kellett megmentenie... a kigyó halálos mérge okvetlenül elpusztított volna néhány per alatt; más montság nem volt, mint azonnal lemetszeni a lábamat. És Lahou habozás nélkül tette meg ezt a műtétet, mialatt én ájultan feküdtem.

A kés csapása alatt érzett fájdalom riasztott fel a kábulatból... és képzelmék el a látványt, amikor vértől elborítva, iszonyu kintől gyötörtén, megpillantottam a csonka lábamat.

Ime olyan emlék az életemből, amely százszor és ezerszer ismétlődik a gondolatomban.

A veszélyes műtét csakugyan megmentett a haláltól, de örökre nyomorékká tett. A meseze távolból pedig mindig hálával gondolok arra a bátor asszonyra, ki e kettős véres munkát véghez tudta vinni.

Amikor később a tábo-i kórházba kerültem, az orvosi kezelés tökéletesítette a rajtam végzett műtétet; és ezzel az én katonai pályámnak vége szakadt.

Nos, amint látják, — szólt befejezésül a kapitány — nem csak a haretéren terem meg a faláb a katona számára; sőt az én kalandom még csak hősiess sem volt.

Camille Mauclair.

miattunk. Egy beteg Magyarország sóhaj-tása megzavarja az összes nemzetek nyugodalmát és migriant okoz a koronás főeknek!

Utoljára hagytam a legfontosabb érvet. A két birodalmat ha összekapcsolják a közös hadsereg és közös vámterület ércapcsaival — akkor az uralkodási módra nézve is előállott az egyenlőség kényszere. Vagy — vagy! Vagy alkotmányosság nálunk is, vagy önkényuralom odaát is! Akkor pedig a dicsőséges hadsereg leigázó kaszárnyatöltelékek is alig elégségesek.

Bizonyos tehát, hogy a régifajta abszolutizmusra ma nem gondolnak odafönt. Dehát akkor mi az, ami készül, vagy helyesebben, ami csinálódik? Kibőjtölési kísérletezés ez! A mérgezett ábrándoktól mámorossá lett nemzetnek kijózanítása. Hidegvizgyógymód, vizes lepedővel és jeges leöntésekkel.

Nem az abszolutizmus kell katonáknak, hanem a régi, kedves, csöndes, engedelmes alkotmányosdi, mely harminc és egy-néhány évig pontos határidőre szállította az ujoncot és a hozzá való aprópénzt. Igen, a régi jó idők!

Azok mellett ők holtig megélnének, holtig kitartanának. Bolond volna, akinek abszolutizmus kellene az ily jámbor alkotmányosdiság mellett.

Bezzeg csak akadna most is anyaszülőtte, a ki ígéretet tudna tenni — és a mi fő hinni is lehetne neki, — hogy új választás esetén, behoz a Házba legkevesebb kétszázötven darab régi fajta, csöndes vérű mame-lukot, — hajh, de eltűnnék egyszerre minden abszolutizmus a látóhatárról!

Hogy megoldódnék egyszerre a vitás felségjogoknak a gordiusi csomója. Hogy elismerkednek újra ünnepélyesen, hogy minden jognak a nemzeti akarat a forrása!

Hogy pöndörítene ki Buda várából az öreg tábornagy ur ő kegyelmességét, minden Kriszta, Lányi, Vészi pereputtyával egyetemben, hogy helyet adjon az új alkotmányos miniszterelnöknek, aki tenyerén hordoztatná újra, lévén neki igazi nyája és nem egynéhány csipkés füli keserves haladárja. Minő szentség lenne megint a többségi elv és minő okos a nemzet, aki bölcsen tud élni az ő kipróbált intézményeivel.

Megérted-e most már nemzetem, hogy mi készül helyesebben — mire váratik — oda fönt? Hogy a nagy gyógyítási folyamatban az alkotmány egyes részei elnémulnak, az elkerülhetetlen. De ez az elnémulás is csak afféle, mint a hogy az orgona egyes sipjai ha elzaródnak; azonban újra felhangzanak, ha a meghódoló himnuszát kell majd kísérni.

Aki a nemzet kezén forgó vagyonnak csak a legcsökélyebb részét is idegen birtokába juttatja, meglopja nemzetét!

SZÍNHÁZ.

Csütörtök, ápr. 5. „Lady Windermir,” színmű. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének második felléptével. A.

Péntek, ápr. 6. „Essex gróf,” dráma. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének harmadik felléptével. B.

Szombat, ápr. 7. „Létért való küzdelem,” színmű. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének negyedik felléptével, Bérletszünet.

Vasárnap, ápr. 8. d. u. „Józsi,” bohózat. Bérletszünet.

Este: „Borgia Lukrétia,” tragédia. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének utolsó felléptével. Bérletszünet.

Bérletszünet (C)

Kedden, 1906. évi április hó 3-án:

KONDOR ERNŐ bucsu felléptével:

A Gyurkovics leányok.

Életkép 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferenc.

S Z E M É L Y E K:

Radványi báró, ezredes	—	Szakács Andor.
Horkay Feri	—	Kondor Ernő.
Özvegy Gyurkovicsné	—	Szakácsné.
Mici)	Szabó Irma.
Katalin)	Markovics M.
Ella)	Szakács Ilus.
Liza)	Konhá Teruz.
Klári)	Szakács Erzsi.
Sári)	Szakács Kató.
Terka)	Szakács Babus.
Gida, Radványi ezredes gyámfia	—	Sarkadi Vilmos.

Holnap, szerdán, április hó 4-én: **JÁSZAI**

MARI első felléptével:

S T U A R T M Á R I A.

Dráma.

Megismétlik a műkedvelői előadást.

A debreceni jótékony nőgyűlet elnökségétől vettük az alábbi sorokat: Minden oldalról érkezik hozzánk a nagy közönség azon óhaj-tása, hogy a páratlan sikerrel rendezett jótékonycélú műkedvelői előadás megismételtesse. Miután a nőgyűlet, mely a nagy közönség filléreiből tartja feun jótékonycélú intézményeit, nem zárkozhatik el a közönség jogos kívánságai elől — viszont a szereplők áldozatkészségét és fáradozását nem kívánja előzetes beleegyezés nélkül lekötöni. Tisztelettel kéri úgy a „Négy évszak”, mint a „Huszárszerelm” összes szereplőit, hogy szerdán, az az e hó 4-én d. u. fél öt órakor a városi színház színpadán kölcsönös eszmecserére kicserélése végett okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Kedves szereplőinket a szerdai okvetlen viszontlátásig szívélyesen üdvözli a rendezőbizottság.

Markovics Margit bucsu fellépése.

Szintársulatunk fiatal hősnője Markovics Margit bucsuzik a napokban városunk színházi közönségétől. A kisasszony tavaly igen szép sikerrel lépett fel a Nemzeti Színházban is, hol a Vörös talár „Janette” szerepében nyerte ki a fővárosi közönség osztatlan tetszését, s azon időben ezen első műintézethez való szerződéséről is írtak a lapok. Nálunk a debreceni színpadon igen kevés alkalom nyújtott neki, hogy szép tehetségét minden irányban bemutathassa. Mégis több sikerült fellépése maradandó becsben marad emlékünken. Így Vör Judit, Baccarat, az Aranymemberben, Timea, stb. Bucsuzó felléptével Romeo Juliáját választotta a művésznő.

H I R E K.

Szózat amerika magyarjaihoz.

Mint a régi hun hagyományokban a Csaba királyfi fegyveres hada, mely a magyarság végveszedelmében mindig megjelenik, úgy érkezik hozzánk az új világból, a szabad Amerikából az a szózat, mely az amerikai magyarokat szent szövetségbe állítja, hogy úgy szellemi befolyásukkal, mint anyagi áldozatkészségükkel a megtámadott magyar alkotmányok segítségére siessenek.

Másfél millió magyar lakik Amerikában s ezek mindnyájan egy szívet, egy lélekkel hirdetik, hogy nemcsak el nem szakadt a régi hazától, mely szülte őket, de hazafias kötelességüknek tartják, hogy új hazájukban is nemzetükkel érezzenek s Magyarország megtámadott alkotmányának megmentésére szervezkedjenek. A szózat, melyet alább közlünk, világosan megjelöli a szervezkedés célját s a szövetség alapszabályai megmutatják a módot, melylyel az amerikai magyarok élni akarnak, hogy a megí-

madott alkotmány segítségére lehessenek. A szót így hangzik:

Honfitársak!

Magyarország szabadságát, függetlenségét, alkotmányát, a magyar nép jogait pusztító veszedelem fenyegeti!

Az a néhány szó, amit most elmondunk, nem akar sem biztatás, sem lázítás lenni. Nem a forradalmat hirdetjük, nem a bomlásnak vagyunk szószói. Erre különben sincs szükség. A mi új hazánkban, a szabadság földjén megtanultuk azt, amire odaát nem tanítottak bennünket, amire odaát gondolni sem értünk rá, hogy a szövetségében, az összetartásban van az erő!

Azért szervezkedtünk, mert látjuk, hogy a szervezethez az, ami nemcsak kis testületnek, de nagy nemzeteknek is megáthatja a szívét. Amerika magyarjai mindezeket belátva, 1906. február 27-én Cleveland városában összegyűltek és megalkották az Amerikai Magyar Szövetséget, amelynek célja Amerika egy millió magyarját egységes és semmi gonosz ellenség által meg nem bontható testületbe egyesíteni, hogy egyrészt itt, fogadott hazánkban tudjuk kötelességeinket teljesíteni és hogy ha ellenünk igazságtalan támadásokat intéznek, be tudjuk bizonyítani, hogy a magyar nem az, akinek rágalmazói mondják, másrészt, hogy a magyar mindenkor tette készen álljon, hogy a magyar haza iránt, amely életet adott neki, olyan szeretettel, olyan kötelességtudással, aminőt a gyermek az édesanyja iránt érez, lerózza kötelességét.

Forduljatok bármerre és érezni fogjátok a védők hiányát; gondolkozatok és rájöttök arra, hogy a népek közt nincs elhagyottabb a magyarnál!

Miért kell ennek így lennie? Miért ne tudnánk segíteni a bajokon akkor, amidőn számunk csak itt Amerikában is oly nagy, mint az égbolt megszámlálhatlan csillagai!

Amerika magyarjai! Jóvá kell tennünk szabadokunk mulasztásait, itt kell megcselekednünk azt, amit szülőhazánkban elmulasztottunk, össze kell állnunk, össze kell tartanunk, hogy új hazánkhoz méltóak legyünk és megmutassuk, hogy szülőhazánk hálás fia vagyunk.

Ezenk pedig csak úgy felelhetünk meg, ha ma, amidőn azt látjuk, hogy a magyar szülőhaza alkotmánya, ősi szabadsága vesztélyben forog, mint egy ember állunk össze és kimondjuk azt, hogy mi, Amerika egy millió magyarja, nemcsak hogy követeljük, de keresztül is viszzük azt, hogy Magyarország népének ugyanabban a szabadságban, ugyanabban az igazságban, ugyanabban a jólétben legyen része, mint amely szabadság, igazság és jólét abban az Amerikában van, amelynek lakosai, polgárai vagyunk. At akarjuk ültetni, be akarjuk plántálni Magyarországnak vérről megezentelt földjébe mindazokat a szent eszméket, amelyek a mi új hazánkat nagygyá, erőssé és hatalmassá tették.

Az Amerikai Magyar Szövetség szívesen fogad kebelébe mindenkit, aki ezeket az elveket hirdeti és szavára fogadva kötelezi magát, hogy megvalósításukra minden tehetségét felajánlja. És mert azt akarjuk, hogy mindenki, legyen az bármilyen szegény, tagja lehessen az Amerikai Magyar Szövetségnek, csak annyit kívánunk, hogy a fogadalmat letegye és ötven centet fizessen a szövetségi jelvényért, amelyet viselni köteles. Egy millió magyar viselje azt a jelvényt büszkén és bátran, hadd lássa Amerika népe hányan vagyunk, akik e nemes testületnek elveit a magunkévá tettük.

És alakuljon minden városban, minden faluban a Szövetségnek egy erős és hatalmas helyi választmánya, amelynek tagjai az Amerikai Magyar Szövetség szellemében működjenek. Válasszák meg tisztviselőiket, akik minden dologról értesítsék a kormányzó tanácsot. A nagybizottság tagjai

pedig szervezzék, buzdítsák a magyarokat. Működjenek testvériesen együtt, egy szívvel, egy lélekkel, nagy eszméink, nagy ügyünk előmozdítására. A szabad, a független Magyarország eszméinek hirdetését nemcsak a szabad Amerika földjén, de Magyarországon is tartsa mindenki kötelességének. Ahány levél hazamegy, akár a faluba, akár a papnak, akár a katonának, mind arról szóljon, hogy a magyar haza szabadságának, függetlenségének másfél millió apostola van itt a dicső, szabad Amerikában.

Cent centhez, dollár dollárhoz halmozódva milliókat fog teremteni a szabadság, a népjog oltására és a zsarnoki önkény megbukására. Minden adomány emlékeztül följegyződik, nemcsak az amerikai magyar lapokban, hanem ott fent az igazságos bíró aranykönyvében is, aki az üldözötteknek, az elnyomottaknak jutalmazója és az üldözötteknek és elnyomottaknak büntetője lesz.

Magyar honfitársak! Gondoljatok vissza az elhagyott hazára, az elhagyott falura s az elhagyott hazában, az elhagyott faluban azokra, akiket szerettek.

Jussan eszetekbe, hogy Magyarország áldott földjének minden göröngyét a nép verejtéke s a szabadságért, függetlenségért elesett hősök vére szentelte meg. Emlékezzetek a szülőhaza dicső vértanúira s a szabadság és népjog ádáz ellenségének, az önkényuralomnak áldozataira!

Is ahol napsugár, ahol madárcsicsergés ahol leánydal volt, ott majd sötétség, némaság és láncosörög lesz.

És a Rákócziak és Kossuthok lelke nem nyugodhat és a véráztatta földben porladók sírja fölött gonosz önkény tapos.

Mert így parancsolja ezt az, aki parancsolni akar a világosságnak, aki a léleknek fenségét, a gondolatnak szárnyalását, a szónak csengését békóba akarja verni, le akarja nyűgözni.

Amerika magyarjai! Ti mindezeket nem fogjátok eltűnni, azért segítségére fogtok sietni egy szenvedő nemzetnek, a ti véreiteknek.

Amikor kijöttetek, egy vándorbot volt az örökségetek: ma, ha kell, oda fogjátok adni utolsó fillériteket is, de azt, hogy egy nemzet hazáját, szabadságát elveszítse, egy millió szabad gondolkozásu, Amerika földjén, a szabadság hazájában élő magyarnak eltűnnie nem szabad!

Ugy áldjon meg az igazságos Isten minden magyart, amilyen szívvel, lélekkel siet segítségére a vesztélyben forgó magyar szabadság és függetlenség szent ügyének!

Kelt Clevelandban, 1906. március hó 10-én.

Az Amerikai Magyar Szövetség kormányzó tanácsa.

Bőjtői istentisztelet. Az ág. ev. templomban szerdán d. u. 3 órakor bőjtői istentisztelet lesz.

Teljes tanácsülés. Szerdán délelőtt 10 órakor teljes ülést tart a tanács, amelyen a csütörtöki közgyűlés tárgyait készítik elő.

Póttartalékosok behívása. Kettőn értesült helyről jelentik, hogy az 1904. évfolyambeli póttartalékosokat május kó 9-én rendkívüli szolgálattételre behívják.

Az igazoló választmány ülése. A város igazoló választmánya ma délután 4 órakor tartott ülést Kenézy Gyula elnöke alatt. Az ülés tárgya a Hatvan-utcai városi választás ellen beadott felebbezés volt. A megejtett vizsgálat anyagát Vecsey Imre főjegyző terjesztette elő. Az ülés még lapunk zártkör tart.

Kristófik vezeklik. Irtunk már arról, hogy a belügynök szombaton kiadott rendeletével visszavonta ama rendeleteit, melyek a gyülekezési jogot tiporták sárba. Ma érkezett meg Hajdúvármegyéhez is a belügynök rendelete, melyben tudatja, hogy a népgyűlések betiltására vonatkozó rendeletét hatályon kívül helyezi és hogy ezután minden nyilvános gyűlés engedélyezhető, mint szelött. A belügynök e rendelete abban leli magyarázatát, hogy Kristófi tárcájától megválik és agitáló körutra indul a haladópárt érdekében; így tehát neki magának is szüksége van a népgyűlések engedélyezésére.

Dessewffy grófné levele. Gróf Dessewffy Emilné a Magyar Védőegylet női osztályának elnöke rendkívül meleg hangú levelet intézett Wessprémy Zoltánéhoz abból az alkalomból, hogy a Védőegylet debreceni női osztálya megalakult. A grófné lelkes szavakkal méltatja levelében Wessprémyné érdemét, honleányi buzgalmát, majd így ír: Védőmezzük egyesült erővel a honi ipart, nemcsak szóval, de tettel is; szeresük és becsüljük meg mindazt, a mit honfitársaink szelleme gondolt ki és ragaszkodjunk a magyar kéz munkájához. És ha kell, legyen a magyar kéz munkájához való ragaszkodásunk erősebb, mint kényelem és fényűzés szeretünk. A magyar munkást bátorítan vállalkozásában izmosítsa biztatásunk és oktató szavunk és ha kell, jóakaró elnézésünk!

Elhunyt urinő. Ma délelőtt temették el nagy részvét mellett özvegy Kacsokovics Ivánné, Kollner Teréz jótékonyaságáról ismert urinőt. A temetésen megjelent a főiskola ifjusága és a jótékony nőegylet árvaházának árvái. Az elhunyt urinő végrendeletében Piac utcán levő házat a jótékony nőegylet árvaházának hagyományozta, míg a férjétől örökölt birtokai felett úgy határozott, hogy az a Debrecenben felállítandó szobrok alapja javára fordíttassék.

Az öngyilkos gyermek. Hétfőn délelőtt Kovács Gyula földesi jómódu gazdálkodó hasonló nevű 14 éves fia mellbe lötte magát. Az öngyilkos fiu szülői távollétében magához kapartotta atyja revolverét s a pamlagra ülte maga ellen fordította a pisztolyt. A golyó a tüdőbe és a szívburkot furta át. Kovács Gyula szörnyet halt. Hogy mi adta kezébe a fiatal fiúnak a gyilkos fegyvert, senkisé tudja.

Kisleányok panasza. Elemi irkólába járó kis leány járt ma szerkesztőségünkben. A kis baba panaszkodni jött, még pedig tanítója ellen. Elmondta, hogy ők is részt vesznek abban a nagy, szent küzdelemben, melyet a nemzet folytat a magyar ipar védelmében. Magyar gyártmányu irkát, pennát, rajzpapírt vesznek és tulipánjelvényt viselnek. Amde nagy, nagyon nagy bajuk van. A tanítókisasszony szigorúan megparancsolta, hogy rajzórán csakis Hardtmuth-féle írónnal szabad rajzolni. — A kis leányka panaszához pusztán annyit fűzünk, hogy amennyiben a tanítókisasszony nem tudná, kérdezze meg kicsiny tanítványait s megtudja, hogy a Hardtmuth-féle írónokat Ausztriában gyártják. Mert nem hiszük, hogy tudva, osztrák gyártmányu írónak használatára kényszerítené növendékeit.

Kivándorlók faluja. Elszomorító hírt közöl velünk a biharmegyei pocsaji levelezőnk. A faluból ahonnan egyre szállingóznak az emberek az újvilágba, újból tizen-

Csonka Dániel utóda önműködő görfüggöny szerelő **5 évi jótállás**, ugyanitt megrelhető mindentéle redőnyök feltűnő olcsó árban. Debrecen, Szent Anna-utca 40 szám. Szék szövöde. 211-10-1

hat családfele vándorolt ki Amerikába, itt hagyva gólyafészkes hajlékát, családját. Ma-holnap már alig lesz férfi a faluban, oly nagy mértékben oltott a kivándorlás. Sok ház teljesen gazdtalan és begyepesedett udvarát senki sem lépi át. A kivándorlás oka főként abban rejlik, hogy az Amerikában lakó pocsajiak, hazaküldözött leveleikben valóságos aranyhegyekről beszélnek. Pedig hát, akik dolgozni akarnak, azok megkapják munkájuk jutalmát itthon is, s nem szükséges, hogy itt hagyják falujukat, családjukat, hogy a tengeren túl idegen világon keressék a boldogulást.

— **Az aprójszág réme** Horváth János csavargó napszámos tyuk- és libalopásairól már számot adtunk. Dobos biztos folytatta a nyomozást s egyre több a terhelő adat Horváth ellen, kire eddig többet mint hatvan lopás bizonyult rá. Ma az is kiderült, hogy Horváthnak a tyukólak kifosztásában hűséges segítő társa volt Csorba Imre napszámos, ki ellen szintén folyik az eljárás.

— **Életunt gazdálkodó.** Nádudvarról távirati értesítés jött a debreceni ügyészséghez, hogy Szőnyi Bálint 64 éves ottani gazdálkodó a kora hajnalban felakasztotta magát. Szőnyi Bálint öngyilkossága okául hátrahagyott levelében ideges fájdalmakat és életuntagságot emleget. Az öngyilkosságot Szőnyi hozzátartozói vették észre, de már nem se githettek a szerencsétlen öreget, mert akkoráig kiszenvédett.

— **Jutalom a fiókdarabantoknak.** A darabont-kormány bőkezűen gondoskodik azokról, akik szolgálatokat tettek neki. A volt debreceni kormánybiztos, Boda Dezső pár hónap alatt kétszer lépett elő és ma már Budapest főkapitánya. A kis Vaday László dr., rendőrfogalmazóból ma már kapitány lett. Még Tóth János kapitány van csak hátra, aki hir szerint még e hónapban rendőrtanácsos lesz. Így jutnak előre a ranglétrán a fiókdarabantok és régi, érdemes tisztviselőket előznek meg, akiknek nincs más bűnök, csak az, hogy nem kaphatók mindenféle politikai szolgálatra.

— **Nagy Győző nyugdíjazása.** A debreceni dandár parancsnok Nagy Győző tábornok, az uri társadalom köztisztjeit alakja, a múlt héten hosszabb szabadságra ment betegség címe alatt. A derék magyar katona, mint tiszti körökben sutogják, nem is tér már vissza, hanem nyugdíjba megy s az ide vonatkozó rendelet rövid időn belül megjelenik. Nyugdíjaztatásának politikai jellege van. Felsőbb körökben ugyanis Nagy Győzőt is okolják azért, hogy Kovács Augustin volt debreceni darabont főispán verést kapott. A tábornok a debreceni állomás parancsnoka volt s nem rendelt ki tőle almat a főispán elé, mert nem tudta, hogy mikor jön, ugyanis Kovács Augustin titokban akart belopózni a városba. Ez is bűn már a mai világban. Katonáéknál érthető feltűnés: kelt az eset.

— **Bádigosok szakosztályi ülése.** A debreceni bádigos iparosok szakosztálya hétfőn délután tartott ülést Kereszturi János elnöke alatt. Az ülésen részt vett dr. Tóth Kálmán ipartestületi jegyző is. Nagy felháborodással tárgyalták azt, hogy olyan segéddek, akik megbízhatatlanságuk miatt munkát sem kapnak a mestereknél, iparigazolvány nélkül munkát vállalhatnak. E visszaélésre a szakosztály felhívja a háztulajdonosok és lakosság figyelmét azzal, hogy csakis iparigazolvánnyal bíró bádigosmestereket biznának meg bádigos munkákkal, ne pedig kontárokat.

— **Hulladékfa eladás.** Holnap, szerdán délután 3 órakor a vasúti raktárhoz vezető úton, 4 órakor pedig a Várud-utcai temetőben levő hulladékfát fogják elárverezni. A szegény nép olcsón juthat így a hulladékfához.

— **Az elepi öngyilkosság.** A csendes elepi pusztán ma egész nap Kertész Imre tanyabirtokos öngyilkosságáról beszéltek a tanyabirtokosok. Az ön tragédia reggel történt. Kertész Imre bezárkózott a lakásába és szíven lötte magát. Mikor a felesége hazatért, a zárva talált ajtót betörtette, férjét vértócsában, átlőtt mellel a földön találta. A mélyen sujtott asszony, akinek fogalma sincs arról, hogy mi készítette férjét végzetes tette elkövetésére, nyomban értesítette a balmazújvárosi esendőséget az öngyilkosságról. Kertész öngyilkossága nagy részvétet keltett.

— **Két hazafias tanár áthelyezése.** Szegedről jelentik: A közoktatásügyi miniszter két itteni tanárt más városokba helyezett át, és pedig Petrovics László főreáliskolai tanárt Trencsénbe, Sassi Nagy Lajos kereskedelmi akadémiai tanárt pedig Alsó-Kubinba. A miniszter mind a két tanárt független nemzeti érzelme miatt helyezte át.

— **Választás az izr. hitközségnél.** A debreceni izraelita hitközség 1906. évi április hó 8 án, vasárnap délelőtt 9 órakor József kir. herceg utcai (26. sz., emelet) tanácstermében választó nagygyűlést tart, a hitközség összes választói joggal bíró tagjait ezúton is meghívja Falk Lajos vb. elnök. Tárgy: Negyven hitközségi képviselő választása.

— **Előjegyzés jegyekre.** A jövő hét szerdáján vagyis e hó 11 én megtartandó jótékonycélu műkedvelői előadásra melyen „a négy évszak” előkép is szerepel jegyekre előjegyzést már elfogad Letzter József fényképészeti műtermének irodája.

— **Elitta a szerszámot.** Csucsai Károly kalapos megbízott egy kőműves segédet, hogy a temetőben levő családi sírboltjukat hozza rendbe. A kőműves segéd, a helyett, hogy kiment volna a temetőbe, a rábízott cementet és az ahhoz való szerszámokat eladta, az árát pedig beitta. Csucsai Károly a kőműves segédet sikkasztásért bejelentette.

— **Az utazó ezred.** Hétfőn éjszaka ugyancsak eleven volt a nagyváradi pályaudvar. Katonaszög sűrűt-forgott az állomásépületben, a peronon, a sineken. A debreceni 89. gyalogezredet várták, melyet most helyeztek át régi állomásáról Boszniába. A debreceni ezred éjjel 12 órakor külön vonaton érkezett Nagyváradra, hogy immár folytassa az útját tovább. Az egész ezred megjött a zenekarral együtt, s a legénység teljes tábori felszereléssel, de teljes szomorúsággal is indult a nagy utra. A katonák, a hajdusági, jó magyar fiúk, akiket idegen ezred idegennyelvű legényeivel cseréltek föl, bánatos nótákat dalolva érkeztek. Az állomáson számos tiszt várta a költöző ezredet, mely ma reggel indult tovább az alföldi vonattal Bród felé . . .

— **Furcsa hagyomány.** Hosszupályiból írja levelezőnk: Szokatlan hagyományhoz jutott a minap öz. Weisz Antalné. Beállított hozzá egy ismeretlen, szegényesen öltözött nő, néhány hónapos csecsemővel a karján és éjjeli szállást kért. Elmondta, hogy napok óta gyalog étlen-szomjan, de nem tud szolgálatot találni. Az özvegy asszony megszánta és adott neki szállást, sőt még vacsorában is részesítette. Vacsera után a fáradt nő hamar lefeküdt és nemsokára mélyen aludt. Mekkora volt azonban az özvegy asszony meglepetése másnap reggel, amikor észrevette, hogy az ismeretlen nő az éj folyamán megszökött. De — mint várni lehetett volna — nem lopott el semmit, sőt otthagytott valamit: az özvegynek hagyományozta a gyermekét. Weiszné csöppet se volt ettől meghatva, hanem elment és jelentést tett a hatóságknál. A főszolgabíró intézkedett, hogy a gyermeket egyelőre elhelyezzék, nemkülönben elrendelte a megszökött anya körözését.

— **Nyilvános köszönet.** A siketné-mákat gyámolító debreceni egyesület nevében hálás köszönetemet fejezem ki az egyesület céljaira hozzám juttatott alábbi szives adományokért. Adakoztak: Debreceni Első Takarékpénztár 50 korona, A Debreceni Köleszónás Segélyező Egylet mint szövetséges 500 koronás alapítványának III. részlete fejébe 100 korona, Alföldi Takarékpénztár 30 korona, Polgári Takarékpénztár és Segélyszövetkezet 25 korona, Haladás egyesület 100 korona, Oláh Imre anyakönyvezető perselygyűjtése 10 korona 7 fillér, Sárospati Lajos h. anyakönyvezető perselygyűjtése 10 kor., 9 fillér. Füleky Pál egyesületi pénztáros.

x Régen volt és soká lesz oly kedvező alkalom olcsón vásárolni mindenféle célszerű ajándéktárgyakat, gyermek játékokat és műiparú különlegességeket mint most. Mentze Henrik ujdonságok áruháza teljesen feloszlak Piac- és Szent Anna-utca sarkán, a raktáron levő áruk beszerzési áron alul árusítatnak el. Berendezés és a portálé eladó. 140—x—25.

x Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót, mely legjobb bajsznövesztő és ápolószer az összes bajszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bármintve küld a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerész, Debrecen Kossuth-utca. 107—x 27.

TAVIRATOK.

Fejérváry az uralkodónál.

Budapest, április 3. Ma utazott Fejérváry Géza báró fődarabont Bécsbe, hogy átvegye a választások kiírására vonatkozó kéziratot és két miniszter Lányi és Kristófik felmentését kieszközölje. A két darabont a jövő héten fog megválni tárcájától. A kinevezések a felmentés után rögtön megtörténnek.

Az erőszak felsülése.

Földeák, április 3. A község előljárósága még december havában lemondott és miután Farkas Mór kinevezett alispán minden rábeszélése hiábavaló volt, új választást rendelt el, amelyet ma megejtettek. A választásra 30 esendőrt rendelték a községbe, de a szuronyokat csak nevelték a község lakosai. Az urnához nem ment senki. Egyetlen polgár sem szavazott le. Így a régi előljáróság maradt meg állásában, de ők kijelentették, hogy Csanádvármegye határozatát ismerik csak el kötelezőnek, semmiféle törvénytelenesre nem kaphatók, az önkéntes adókat sem fogadják el, az önkéntes ujoncosásra sem nyújtanak engedélyközt. Farkas kinevezett alispán kijelentette, hogy erőszakkal ő sem szedet adót és ujoncot, mert ha erre kényszerítenék, ő is lemondana.

Uj királyi biztos.

Nyireyváza, április 3. A belügynök ma értesítette Szabolcsvármegye közönségét, hogy az uralkodó Nagy László szatmármegyei főispánt Szabolcsvármegye területére királyi biztossá nevezte ki.

Patikát a magyarnak.

Budapest, április 3. A belügynök értesítette hivatalosan a fővárost, hogy két új patikajogot engedélyezett, az I., a VII. kerületbe, a Rottenbiller utcába. A darabontok a nemzeti ellenállás ellen így küzdenek új patikákkal.

Zürzavar Pestmegyén.

Budapest, április 3. A vármegyeházán ma délelőtt is ott vártak a feketekabátos új tisztviselők, de hiába vártak 12 óráig. A királyi biztos megüzente ekkor, hogy ma sem lesz eskütétel. A megye 73 tisztviselője közül 46 nem szolgál, csak 19, a többi nyugdíjazását kérte.

Meggzúnt a sztrájk.

Fiume, április 3. Az összes kereskedők kötelező nyilatkozatot irtak alá, amely megnyugtatta teljesen a kikötő munkásokat, akik ismét munkába állanak.

Még vannak élők.

Páris, április 3. Ma kétségtelenül megállapították a courrierei mentő munkálatoknál, hogy vannak élők lent a tárnákban.

Közgazdaság.

Az osztrák verseny eredményei. Az osztrák ipar folytonosan panaszkodik, hogy mennyire lért hódít a magyar ipar, mennyire csak magyar gyártmányt pártol a magyar közönség stb. mintha bizony nem is volna áruforgalmi statisztika. Ime néhány eset, mikor a magyar termelés küzd az osztrák gyárakkal — Magyarországon. Egyik budapesti csavargyár megpróbálkozott a hadsereg felszereléséhez szükséges cikkek előállításával. Alig lett a szándék nyilvánvalóvá, az osztrák gyárak a cikkek árát az önköltségek alá szorították. A mecenzei ársó és kapagyártás a maga termelésével külföldre kell menjen, mert a hazai szükségletet az osztrák áru látja el. Ugyanígy van a stózi késgyártás is, valamint a hazai reszelőgyártás, zománczott edénygyártás, a vaskályha, kovácsolt-árú- és lakatosárú gyártása is. Ruggyanta iparunk iparilag sokkal fejlettebb országokban jobban tudja eladni áruit, mint idebenn. Egy magyar papírgyárost az osztrák szalmapapír gyárosok együttesen azzal fenyegetik meg, hogy ha verőinek egy részét jószántából át nem engedi nekik, a rendelkezésükre álló nagy tőkék segítségével egészen leverik. Könnyű a magyar pénzén megbízott osztrák versenytársának egy ideig veszteséggel dolgozni a magyar ipart kiéheztetni, mert hiszen, ha ez beadja a kulcsot s elvérzik, úgy a gyilkos osztrák egy év alatt bőven behozza azt a pénzt, melyet két-három év alatt vesztett. Szóval velünk fizettetik meg azt, hogy a magyar ipart kiirtották. Így lesz a magyar fogyasztás valóságos monopoliúmá vá Ausztriának. Szabad azért minden esetben félünk a versenyképesség jelszavátban? Nem bűn az tehát, ha segédkeznyújt a magyar közönség az osztrák gyárosnak azzal, hogy egy-két éven át az olcsóbb osztrák árut vásárolja, míg a keletkező magyar vetélytársat közös erővel meg nem fojtják, hogy aztán a vérdíját is a magyar közönség fedezze?

Bécsi vágómarhavásár. Szent-Márk, április 3. Felhajtott 4658 darab vágómarha és pedig 4146 darab hizott és 512 darab kicsontozni való. Árjegyzések: elsőrendű hizott magyar ökör 72-76 kor., kivételesen 82-84 kor.-ig. I. rendű hizott tarka ökör 79-89 koronáig, kivételesen 90-94 koronáig métermérsánsként élő súly, levonás nélkül. Az irányzat általában lanyha volt. Elsőrendű minőségek 2-3 kor., gyengébb minőségűek 4-5 koronával, bikák és kicsontozni való marha 2-4 koronával hanyatlottak.

Budapesti juhvásár. Hétfőn volt a budapesti rendes juhvásár napja, minthogy azonban felhajtás nem volt, üzlet nem fejlődött.

Kőbányai sertésüzlet. Budapest, április 3. Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 125-127 fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 138-139 fillérig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm

súlyban) 138-139 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 138-140 fillérig. Sertéslétszám: 1906 március 31-dik napján volt készlet 47.218 db. 1906 április 1-ő napján felhajtott 1134 darab. 1906 április 1-ő napján elszállított 488 darab. 1906 április 2. napjára maradt készlet 47.864 darab. A hizott sertés üzlet-irányzata vonatott.

Regény-Csarnok.

Két férfilelek.

Irta: Ádám Éva.

(Folyt. és vége.)

Élettársat kerestem, aki tudatában legyen emberi egyéniségének, aki lelkileg érett legyen, hogy megértse, ha levert a küzdelem. Akinek erős, hajthatatlan lelke legyen. Akarata, meggyőződése, elve, hite, tudása. Aki reprezentálni tudjon mellettem. Aki ne süllyedjen játékszerré a férfi szemében. Aki nálam nélkül is egész ember. Tölem független egyéniség. Magas szellemi légkörben éljünk. Harcoljon, vitakozzék, bizonyítson. Csak finoman és lelkielőkelőséggel, nem pedig asszonyi nyelvelkedéssel.

Ne állja utját gyerekes gyávasággal nagystilű vállalkozásaimnak. Nekem hiába végzi el házidolgait példás rendben! Hiába törli le a port óránként a szalonban, nehogy a vendég egy porszemét fölfedezzen kutató szemével. Az én házam hiába ragyog a tisztaságtól. Az én lelkem idegen a saját otthonomban. Az asszonynak csak a kezem munkáját látja szemem, de lelkének melegét, magas felfogását nem érzi a lelkem. Amit ő elvégez a háztartásban: azt egy cseléd is megteszi. Rend, rend és tisztaság: ez kiabál rám minden zugból! Egész élethivatását ebben fejtí ki az asszony. Az ilyen asszony csak sablonos lelkű férfinék való. Nekem nem. Én nem cselédet, nem rabszolgát kerestem az asszonyban. Élettársat. Akira háránézek: a lelkembe lát. Erősít, biztat, bátorít. Aki nem éri magát kisebbnek lelki- leg nálamnál.

Ugy kinéz az ő asszonyos tudatlansága. A lelke anyaga jó. De fénye, káprázatos csillogása nincs. Olyan, mint a csiszolatlan gyémánt. Az ő lelke arasznyi téren vibrál, álmai nincsenek. Neki elég, ha a konyhapénzből megtakaríthat havonta egy pár forintot. Ekkor már nagy a lelki nyugalma és nem bánja semmi. Ő nem tud engem a rögzös utakon követni, nem tudna velem éhezve bolyongni a járatlan, virágtalan mezőkben. Az ő szemében N. N. a legjobb férj a világon, mert minden délben, minden este automata pontosággal hazaérkeznek, hogy az ételét megegye.

Ő nem képes azt megérteni, hogy a lázas, a munkás, a zseniális férfilelek betegge lesz abban az örökös egyforma légkörben, amit az otthon nyújtani tud. A zseniálisnak törvényei vannak, szeszélyei, amiknek törve, zúzva érvényesülniök kell. Annak szabadság kell! Nagy, szent, korlátlan. De nem az értelmű szabadság. Ez a szent szabadság azért megvédi a házi szentélyt, de a lelkének át kell ölelnie a világot. Ne rezdüljön egy fűszál, ne szálljon el egy illat, ne vesszen el egy hang anélkül, hogy lelke hangulatba ne simuljon azzal. Ne legyen bűn az asszony szemében, ha lépteimet nem hallja a rendes órában. Az én lelkem virágot, érzést, illatot szed föl az alatt itt is, ott is és a pihenés perceiben lelkem gazdasága őt ringatja el...

De nem, nem! Ilyen lelki magaslaton ezer asszony közül egy áll. Aki barátja, pajtása, ideálja, játéka, gyönyörűsége, vezetője, segítője, mindene tud lenni az ő emberének. A többi? A többi csak asszony, csak nő, aki kifáraszt kicsinyes világnézetével. És míg lelkemre ránehezül az ő tudásának szűk látóköre: lehunyt szemekkel megálmodom ezer virág illatát, megálmodom az asszonyt, kinek ismeretlen lényét szentségként imádjá gyötrelmes vízióiban az én férfiúi és emberi lelke egyaránt...

A közelgő lakásváltoztatások alkalmára szőnyeg osztályunkat teljesen újonnan rendeztük be.

Futó és nagy szőnyegek.

Linoleumok és viaszos-

vászna, gyönyörű válasz-

tékban. Szövet és csipke-

függönyök. Ágy és asz-

talterítők. — Paplanok,

matracok. Torontáli sző-

nyegek és besztercebá-

nyai pokróczok jutányos

szabott árakhoz.

Szőnyeg maradékok saját áron alól.
108 x—29

A közelgő

izr. husvétii ünnepekre
üveg, porcellán, zománczozott

edényeket

és mindenféle eszközöket ajánl

Kaszanyitzky Endre

Debrecen, Piac utca 57.

210-4-1.

Vidéki megrendeléseket a legnagyobb figyelemmel teljesít.

Te

sohasem találsz hathatósabb és jobb bőrpoló szert mitesszerek, hőségkiütések elmulasztására és kellemes arc szín elérésére, mint a

Bergmann-féle lilomtejszappan

(védjegy: két hegymászó.)

Bergmann és Társa Teschen a

Kapható darabonként 80 fillérért:

Grósz Nagy Ferenc.
gyógyszertárában.

Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a leghíresebb tanárok által kipróbált

„LYOOL“ amerikai tablettákat használja, mik az elgyöngült férfierőt vissza adják. Csakis elgyöngült férfierő

(impotencia) elleni szer. Rendes használat mellett csodás hatású pár nap alatt, nemcsak fiatal de idős férfiak is. Törv. védve. Ára: 6 kor.

Szétküldés díszlet mellett postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után naponta.

Raditz I. gyógyszerháza a „Fehér Kereszt”-hez Bpest. IV. Fővámter 6. (a központi vásárcsarnokkal szemben.)

Főraktárak Budapest: Török J. gyógytára Király-utca 12- sz. és Nádor-gyógytár Váci-körút 17. sz.

Vajat, Ludzsirt

teljesen pótol főzéshez, sütéshez kitűnő, szagtalan szapora, kellemes keserű kókusz zsírom. Könnyen emészthető, cukor és gyomor bajoknak melegen a szánható. Posta dobnz (teljes súly kg) finom 5-50 kor. legfinomab 6 kor.

Husvétii zsirt kérem ideje korán megrendelni.
Klein Sándor Tolesva.

Sok millió előkelő
urhölgy használja a világhírű
FÖLDES-féle

**MARGIT
CRÊM**

kitűnő hatású arckenőcsőt, mely
zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle Margit-Crême gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfofók, bőrtkák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnék annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni, de óvakodni kell hamisítványoktól.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 kor.
Margit-szappan 70 fill. Margit-puder K. 120
Margit-aróviz K. 1.—, Margit-fogpép K. 1.—.

Készíti: **FÖLDES KELEMEN**
gyógyszerész, ARADON.

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek

Kapható: Balázs Ödön, Grósz Nagy, Ferenc, Jóna és Jóna drog. L. Kovács, Nándor, Mihálovits J., Muraközy László, Szilcz Ferencz gyógyszerárakban.

175-10-2

Törvényesen védve.

Legjobb szépítő!

Meghívó.

Az

Általános Takarékpénztár részvénytársaság

f. hó 8-ikán délután 3 és fél órakor, Debrecenben,
Hajdumegye székházának nagytermében tartja

alakuló közgyűlését,

melyre az összes részvényesek ez uton is meghivatnak.
Debrecen, 1906. április hó 2.

Az alapítók nevében
Veszprémy Zoltán.

Tárgy:

1. Jelentés a részvényjegyzésekről és a teljesített befizetésekről.
2. Határozathozatal a megalakulás tárgyában.
3. Az alapszabályok megállapítása.
4. Bejelentése az alapítók által kinevezett igazgatóságnak.
5. Felügyelő bizottság jelentése.
6. Határozathozatal az alapítóknak adandó felmentvény tárgyában.

Figyelmeztetés: A keresk. törvény 155. §-a értelmében az alakuló közgyűlésen minden aláírt részvény után egy szavazat jár, de 10 szavazatnál többet senki sem gyakorolhat. 211-1-1.

Ha egészséges és hosszú életű akar lenni, igyék **K. Impér**

„Répáti“ **gyógysavanyúvizet**

Magyarország giesshüblije !!

íze és gyógyhatása páratlan.

Gyógyjavaslat: felesleges savképződés, a légző és emésztő szervek mindennemű hurutos megbetegedésénél, köhögés, rekedtség, gyomor és bélbajok a hólyag hurutos megbetegedései, máj- és vese, köszvényes bántalmak, vérszegénység ellen.

Házhoz szállítva:

1 lt. „Répáti“ gyógyviz üveggel együtt	32 fillér
üvegeket visszavesszük:	12
1/2 lt. „Répáti“ gyógyviz üveggel együtt	23 fillér
üvegeket visszavesszük:	7

Főraktár Debrecen és vidékére.

Weisz Andor Csapó-u. 1.

Telefon. 332

128-x

Még csak rövid ideig tart

hatóságilag engedélyezett végkiárulásom.

Az összes raktáron levő árukészletet mélyen a
beszerzési áron alól árusítom ki.

Borsos Kata

117 x -14

DEBRECEN, VÁROSHÁZA.

Az üzleti felszerelés és berendezés eladó.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbel tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„DEBRECZEN”
szerkesztőségének
és
kiadóhivatalának
Telefon száma
412.

Levelezés.

Szeretnék

megismerkedni egy ideális lelkű, szegény, de szép leánnyal, ki ha egymással rokonszenveznének boldoggá tennék Leveleket „Tiszta jellem” jellegre a kiadóba kérek.

Tündér Ilona!

Levelét vegye át a kiadóhivatalban.

„Erzsike”

Annyira undorodom a „Debreceni Reggeli Újság”-tól, hogy abba még apró hirdetést sem adok fel. Legyen szives vegye át a „Debrecen” kiadóhivatalban levelét. Szives elérését kérem.

„Tiszta jellem” levele van a kiadóhivatalban.

Eladás.

Matt ágycs

teljesen új állapotban nagyon olcsón eladó. Kétfalomban u. 17. szám alatt.

Közönséges

Posta könyv félárban kapható a kiadóhivatalban. Csapó u. 10 sz.

Sestakertben

a nagyerdei járásban modern, kényelmes villa, fenyves parkkal, gáz bevezetéssel, jóvízű kúttal, 1400 négyszög öljő karban lévő termő szőlővel eladó. Értekezhetni Piac utca 44 sz. ügyvédi irodában 183-x28.

Óriási haszonnal

kecszegtető szabadalmat találmány megvételére esetleg forgalomba hozatalára vállalkozó kecszegtetők Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó bolt

helyiség lakással Csapó-u 28 szám. Értekezhetni ugyanott és Piac u. 44 szám alatt.

Posta könyv

ajánlott levelekhez félárban kapható a kiadóhivatalban Csapó u. 10 sz.

Jámor Zsigmond

kárpitos szalagarnitúra behuzást, dévanyokat, matracokat, javításokat. Új megrendeléseket jutányosan vállal. Csapó-u. 23. sz. 208-1-

Friedberg-féle

akadémia Frankfurt a. M. Politechnikai intézet gépészek, építészek és gépész mérnökök ugyszintén építészek számára. 123-x 2

Dr. Politzer Sanatóriuma

és vízgyógyintézet,

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Egész éven át nyitva.

Vízgyógyászok. Villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő és ásványfürdők, forróvíz kezelés, Vibrációs massage hízaló és soványító gyógyászat. Inhalatók. Javallatok: Idegesség minden neme szív, tüdőbaj. Edző eljárások. Izlet és izom csúszási forró légtelítéssel hámulatos gyógyeredmények. — Kitűnő ellátás, szép betegszobák, penzió (lakás és ellátás) naponta 5 és 7 korona. Állandó orvosi felügyelet Felvilágosítással szivesen szolgál:

Dr. POLITZER JAKAB, az intézet tulajdonosa és vezetője.

Legelő.

Szatmár sz. kir. várostól bérelt **1160 hold** kitűnő legelőnkől még **100—200 holdat** olcsón bérbeadunk és marháink közzé nyaralásra egyes darabokat elfogadunk.

A legelő Szatmár város határában, ország út mellett fekszik, villamos vonat megálló helylyel bir és kutakkal el van látva.

Neuschloss Testvérek

Szatmár. 205-5-8.

Női varroda tulajdonos nőihez szölok!

Rendkívül sok csipkét, betétet, selyem tress-zsinórokat, applicatiókat, Lonisin, Rádium, Cristalin selymeket, gonfrizozott cseppfodrot és mindennemű hozzávaló cikkeket kaptam.

Nálam az árak olcsóbbak mint bárhol. — Női ruhaszövetekért mindenkit hozzám utasítsanak.

A cég felírásra kérem figyelni!

Löwy F. cég, Löwy F. cég, Löwy F. cég, Löwy F. cég.

Fő üzlet:

Piac-u. 24 szám, Kistemplommal szemben.
Fehérló szálloda mellett.

Fiók üzlet:

Maradék Áruház, Piac-utca 19 szám.
Bika szálloda mellett. 111-x 15